

Sosiaaliturvan ja asumisen tukien kehittämistarpeet tuki- ja palveluasumisen asiakkaiden näkökulmasta/Aspa-säätiö sr, 21.4.2021

Aspa-säätiö sr vuokraa asuntoja ihmisille, jotka tarvitsevat tukea itsenäisen arjen sujumisessa. Vuokralaisemme ovat esim. mielenterveyskuntoutujia, eri tavoin vammaisia ihmisiä, autismin kirjolla olevia henkilöitä sekä lastensuojelun jälkihuollon nuoria. Tarjoamme vapaita ja vapautuvia asuntoja ensin kaikista kiireellisimmässä tarpeessa oleville. Kiireellisyyteen vaikuttavat esimerkiksi hakijan asunnottomuus, muutto paikkakunnalle, josta hakija on saanut työ- tai opiskelupaikan tai hakija on vailla omaa asuntoa oleva itsenäistynyt nuori.

Säätiö omistaa noin 1 200 vuokra-asuntoa 60 paikkakunnalla ympäri Suomea. Suurin osa asunnoistamme on tukiasuntoja, jotka sijaitsevat tavallisissa kerros- ja rivitaloyhtiöissä. Ne ovat kooltaan yksiöitä tai pieniä kaksioita ja sijaitsevat lähellä palveluita ja hyviä kulkuyhteyksiä.

Säätiön kokonaan omistama yhteiskunnallinen yritys Aspa Palvelut Oy tuottaa asumispalveluja (tuettua asumista, palveluasumista ja tehostettua palveluasumista) edellä mainituille asiakasryhmille. Aspa Palveluilla on reilut 1335 asumispalveluiden asiakasta eri puolilla Suomea. Aspa Palvelujen asiakkaat asuvat vuokralla omissa asunnoissaan.

Aspan vuokralaisten ja asiakkaiden näkökulmasta sosiaaliturvan ja asumisen tukien laajaa rakennemuutosta tehtäessä tulee kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

- Asumisessaan ja arjessaan apua tarvitseviin vammaisiin henkilöihin, mielenterveys- ja päihdekuntoutujiin sekä vahvaa psykososiaalista tukea tarvitseviin nuoriin tulee uudistuksessa kiinnittää erityistä huomiota. Kyseiset ryhmät jäävät helposti koko väestöä koskevissa uudistuksissa marginaaliin.
- Asumisen tuet ovat yksi osa etuuksien ja tukien kokonaisuutta. Asumisessaan ja arjessaan tukea tarvitsevat ihmiset ovat pienituloisia. He ovat useimmiten eläkkeellä tai kuntoutustuella, joskus työmarkkinatuella ja saavat asumistukea sekä mahdollisesti toimeentulotukea. Myös järjestelmän uudistuksessa tulisi huomioida etuuksien kokonaisuus ja etuuksien sekä esim. mahdollisten pienten

ansiotulojen vaikutukset toisiinsa. Esimerkiksi keikkatyöstä saatu pieni palkka tai palkkio saattaa katkaista etuuksien maksun selvitysten ajaksi ja vaikeuttaa henkilön taloudellista tilannetta kohtuuttomasti.

- Tukijärjestelmien tulee olla selkeitä ja saavutettavia: sosiaaliturvajärjestelmän tulisi olla mahdollisimman selkeä ja erilaisten etuuksien haettavissa tai ainakin palveluohjausta ja neuvontaa saatavissa ”yhdeltä luukulta”. Etuusjärjestelmä näyttäytyy arjessaan paljon apua ja tukea tarvitseville ihmisille pirstaleisena ja sekavana. Myös palvelujen digitalisoituminen tuottaa vaikeuksia, kaikilla ei ole mahdollisuutta saada verkkopalveluihin tunnistautumiseen vaadittavia pankkitunnuksia tai osaamista digipalvelujen käyttöön.
- Vuokralaiset pitävät asumistukea tärkeänä etuutena, joka mahdollistaa heille oman kodin ja itsenäisen asumisen. Omalla kodilla on suuri merkitys hyvinvoinnin, turvallisuuden tunteen ja kuntoutumisen näkökulmasta. Jatkossakin tulee säilyttää mahdollisuus ohjata asumistuki suoraan vuokranantajalle. Monella vuokralaisella on ongelmia hallita rahankäyttöään. Asumistuen ohjautuminen vuokranantajalle ehkäisee vuokrarästien syntymistä ja turvaa omassa kodissa asumisen jatkuvuuden.
- Sosiaaliturvan ja asumisen tukijärjestelmän uudistuksessa tulee huomioida myös muu asumiseen liittyvä lainsäädäntö, esim. meneillään oleva valtion tukemien vuokratalojen yhteishallintoa koskevan lainsäädännön uudistus. Vuokra-asuminen tulee tulevaisuudessa sisältämään yhä enemmän palveluja. Tällä hetkellä asumistukeen ei voi sisällyttää palveluita. Palvelujen kustannusten omakustannusvuokraan sisällyttämisen vaarana on, että ko. kustannukset jäävät asumistukeen hyväksyttävien menojen ulkopuolelle. Riskinä on, että vuokralaisten vuokravelat ja sitä kautta asunnottomuuden uhka lisääntyvät.
- Lisätietoja: Päivi Huuskonen, kehitysjohtaja
paivi.huuskonen@aspa.fi
www.aspa.fi